

Toimenpidealoite TPA 2/2023 vp

Ari Koponen ps

Toimenpidealoite opetusta häiritsevien mobiililaitteiden haltuun ottamisesta perusopetuksessa

Eduskunnalle

Älypuhelimet häiritsevät opiskelijoiden koulunkäyntiä, mutta opettajilla ei ole ilman lakiin perustuvia valtuuksia oikeutta vaatia oppilasta luovuttamaan mobiililaitteensa hallintaa, kerätä puhelimia oppituntien ajaksi tai kieltää mobiililaitteiden tuomista oppilaitokseen. Oikeus ottaa haltuun oppilaan omaisuutta rajoittuu ainoastaan aineisiin tai esineisiin, jotka voidaan määritellä oppilaalle itselleen tai muille kouluyhteisön jäsenille vaarallisiksi tai joilla vakavasti häiritään opetusta ja samalla muiden oppimista.

Järjestyssäännöillä voidaan kuitenkin Opetushallituksen mukaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä opetuksen aikana, kuten kieltää laitteen opetusta tai oppimista häiritsevä käyttö oppitunnilla. Koulu voi edellyttää, että mobiililaitte on häiriötä aiheuttamattomassa tilassa (äänettömällä sekä värinä-, valo- ja muut toiminnot on asetettu pois käytöstä) opetuksen aikana. Opetusta häiritsevä voidaan kieltää myös kuvan ja äänen lähettäminen suoratoistona (ns. livestream) oppitunnilta ilman opetukseen liittyvää syytä. Mobiililaitteiden käyttöä ei voida kieltää välitunneilla tai muina aikoina, jolloin opetusta ei anneta.

Opetushallituksen antamat ohjeistukset mobiililaitteiden käytön rajaamisesta ovat vakiintuneita kouluissa, mutta tarve selkeyttää perusopetuksen järjestäjän toimivaltaa on silti ilmeinen. Perusopetuksen järjestäjille tulisi antaa mahdollisuus tehdä järjestyssäännöissä määräyksiä myös muiden kuin perusopetuslain 29 §:n 2 momentissa tarkoitettujen ns. vaarallisten esineiden ja aineiden käytöstä ja säilytyksestä. Lapset eivät tarvitse puhelimia peruskoulussa koulupäivän aikana. Kouluilla on sitä varten opiskelijoiden käytössä mobiililaitteet, kuten tabletit ja tietokoneet. Sen sijaan lapsille pitää antaa opiskelurauha ja tilaa oikeiden ihmissuhteiden kehittymiselle.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin perusopetuslain muuttamiseksi, jotta opettajilla olisi mahdollisuus ottaa haltuun opetuksen ajaksi opiskelijoiden mobiililaitteet.

Helsingissä 19.4.2023

Ari Koponen ps